

UD Turkic Workshop – (South & North)¹ Azerbaijani Language

1)

a. Ərim bağdakı uşağ otağının pəncərəsini tez tez təmizlişdi, aşpazxananinkini təmizləməmişdi.

Ər-im	bağ-da-kı	uşağ	otağ-ı-nın	pəncərə-si-ni	tez tez
husband-POSS.1SG	garden-LOC-KI	child	room-POSS.3SG-GEN	window-POSS.3SG-ACC	fast fast
təmizlə-miş-di	aşpazxana-nın-kı-nı	təmizlə-mə-miş-di.			
clean-PFV-PST.3SG	kitchen-POSS.3SG-KI-ACC	clean-NEG-PFV-PST.3SG			

'My husband had cleaned the window of the children's room in the summerhouse very fast, and (he) had not cleaned the kitchen's (window).'

b. Həyat yoldaşım tələsik bağ evindəki uşaq otağının pəncərəsini təmizlədi, amma mətbəxin pəncərəsini təmizləmədi.

Issues: Both uses of -ki, compound (vs nmod:poss), multi-word expressions

2)

a. Sənə bunu həmişə deyirəm, söbhələr yoldaşıynan telfunda danışanda mənim danışma

Sən-ə	bun-nu	həmişə	di-yir-əm,	söbh-lər
you-DAT	this-ACC	always	say-PROG-1SG	morning-3PL
yoldaş-ın-nan	telfun-da	danış-anda	mən-nən	danış-ma.
friend-POSS.2SG-COM	phone-LOC	speak-when	I-ABL	speak-NEG

'I always tell you this, don't talk about me on the phone with your friend in the morning.'

b. Bunu sənə həmişə deyirəm, səhər dostunla telefonda mənim haqqımda danışma.

Issues: Oblique vs object, oblique (?) as temporal modifier

3)

a.1. Gecə qalan qonax qapını çalmışdı amma öy sahib sil süpür elirdi və resturandan sifariş verən qəza hələ gəlməmişdi.

Gecə	qal-an	qonax	qapı-nı	çal-mış-dı	amma
night	stay-PTCP	guest	door-ACC	knock-PFV-PST.3SG	but
öy sahib	sil	süpür	elirdi,	və	
house.owner	clean	sweep	make-PROG-PST.3SG	and	

¹ All sentences were translated into South and North Azerbaijani and labeled as a and b respectively. Google Translate was used to translate them into North Azerbaijani.

resturan-dan	sifariş	ver-ən	qəza	hələ	gələcək
restaurant-ABL	order	give-PTCP	food	still	come-FUT.3SG

'The overnight guest knocked on the door, but the host was still cleaning, and the food she had ordered from the restaurant was yet to come.'

a.2. Qonağı **ki** gecə qalacax qapını çalmışdı amma öy sahib hələ təmizlirdi. (Relative clause construction with *ki*)

b. Gecənin qonağı qapını döydü, lakin ev sahibi hələ də təmizlik işləri ilə məşğul idi və restorandan sifariş etdiyi yemək hələ gəlməmişdi.

Issues: Participle, multiple TAM marker/copula, oblique

4)

a. Ayşə düktürdü.

Ayşə	düktür-dü.
Ayşə	doctor-COP.3SG
Ayshe is a doctor.	

b. Ayşə həkimdir.

Issues: Null morpheme copula

5)

a. Həll eləməyə tələş elədigimiz məsələ budu ki kitabxanada beş dənə kitaba da yer yox.

Həll	eləməy-ə	tələş elə-dig-imiz	(məsələ)	bu-du
solve	doing-DAT	try do-PTCP-POSS.1PL	(problem)	this-COP.3SG
ki	kitabxana-da	beş dənə kitab-a	da	yer yox.
that	library-LOC	five grain book-DAT	even place	not.EXIST.3SG

'The (problem) we're trying to solve is that the library doesn't even have room for five books.'

b. Həll etməyə çalışdığımız (problem) kitabxanada beş kitab üçün yer belə yoxdur.

Issues: Null morpheme copula with multiple subjects, productive/lexicalized derivation

6)

a. Böyük məmısı pərəstarıdı.

Böyük	mamısı	pərəstar-ıdı
grand	mother-POSS.3SG	nurse-COP.3SG

'His/her grandmother was a nurse.'

b. Nənəsi tibb bacısı idi.

Issues: Copula

7)

a. Pəs kitabxanadakılar harda idi?

Pəs kitabxana-da-kı-lar har-da idi?
so library-LOC-KI-PL where-LOC COP.PST.3SG
'So where were the [ones] on the bookshelf?'

b. Bəs kitab rəfindəki [olanlar] harada idi?

Issues: Copula "idi", derivation, -ki

8)

a.1. Sudə üç saatdı ofisdə dəyir, Ayşə də öydə döyürdü.

Sudə üç saat-dı(r) ofis-də dəyir,
Sude three hour-COP.PRS.3SG office-LOC not.be.PRS.3SG
Ayşə də öy-də dəyir-miş
Ayshe also home-LOC not.be-PFV
'Sude was not at the office for three hours, and Ayshe was not at home.'

a.2. Sudə üç saat ıdı ofisdə yoxumuş, Ayşə də öydə dəyirmiş.

b. Sudə üç saatdır ofisdə, Ayşə isə evdə deyildi.

Issues: Temporal modifier / oblique, existential, "değil" negation

9)

a. Bazarda mivə var amma yaxçı dəyir.

Bazar-da mivə var amma yaxçı dəyir.
market-LOC fruit EXIST.PRS.3SG but good not.be-PRS.3SG
'There is fruit in the market, but it's not pretty.'

b. Bazarda meyvə var, amma gözəl deyil.

Issues: Existential, "değil" negation

10)

a. Deniz düktür olacax, bilginən/ bil-miş ol!

Deniz düktür ol-acax, bil-miş ol!
Deniz doctor be-FUT.3SG know-PTCP be.IMP.2SG

'Deniz will be a doctor, (so that) you know!'

b. Dəniz həkim olacaq, sadəcə bil!

Issues: Copula, light verb auxiliary

11)

a.1 Deniz yatmışdı.
'Deniz had slept.'

a.2 Deniz yatmış ıdı.
Deniz yat-mış ıdı
Deniz sleep-PTCP COP.PST.3SG
'Deniz was asleep.'

b. Deniz yatmışdı.

Issues: Copula

12)

a. Cələsə elam olanda çox təəccüb eləmişdi ki mənə elə mat mat baxırdı.

Cələsə elam ol-anda o qədər təəccüb
meeting announce be-when that much surprise
elə-miş-di ki mən-ə elə mat mat bax-ır-dı.
make-PFV-PST.3SG that I-DAT like.that surprisingly look-PROG-PST.3SG
'He/She must have been so surprised as the meeting was being announced that he/she kept looking at me.'

b. O, yəqin ki, görüş elan olunanda o qədər təəccübləndi ki, mənə baxmağa davam etdi.

Issues: Converb, copula / AUX

13)

a. Mənim jakətim öydə yimiş?

Mən-im jakət-im öy-də iymiş?
I-GEN jacket-POSS.1SG home-LOC be.PF.3SG
'Was my cardigan at home?'

b. Hırkam evdə idi?

Issues: Question particle

14)

a.1. Mərasim **büyük*** bergozar olacax?

a.2. **Büyük** Mərasim bergozar olacax?

Büyük mərasim bergozar ol-acax?
today event hold be-FUT.3SG

'Is the event to be held today?'

* contrastive focus

b. Tədbir bu gün keçiriləcək(mi)?

Issues: Negation, participle

NOTE: The construction of yes/no questions in Iranian Azerbaijani broadly follows the pattern of yes/no questions in Persian. There are two ways to construct yes/no questions: (i) the use of interrogative intonation contour, and (ii) the interrogative particle *aya* (Lee, 1996).

In North Azerbaijani, the interrogative suffix *-mI* is added to the end of the sentence. Adding this suffix in yes/no questions is unnecessary-- a question mark (in written form) or rising intonation (in speech) is sufficient.

15)

a.1 Nəticələr gəlip. belə dəyir?

Nəticə-lər gəl-ip belə dəyir?
result-PL come-PFV.3SG (like).this not.be.PRS.3SG

'The results have been announced, haven't they?'

a.2 Nəticələr gəlip, **ya yox**?

b. Nəticələr açıqlanıb, elə deyilmi?

Issues: Question particle, tag question

16)

a.1. Ayşə b1 kitabı oxumuyup.

a.2. Ayşə b1 kitabı oxu**ma**mış dəyir.

Ayşə bu kitab-ı oxu-**ma**-mış dəyir.
Ayshe this book-ACC read-NEG-PTCP not.be.PRS.3SG

'Ayshe has read this book.'

b. Ayşə bu kitabı oxumayıb.

Issues: Negation, participle

NOTE: In this example, **oxumamış** is an adjective.

17)

a. Kollən oxumğı yox, amma nəqaşşı çekmağı söyür.

Kollən	oxumğ-ı	yox,	amma	nəqaşşı	çekmağ-ı	söy-ür.
in.general	read-ACC	no	but	paint	draw-ACC	like-PRS.3SG

'In general, he/she likes to paint, not to read.'

b. Ümumiyyətlə, oxumağı yox, rəsm çəkməyi sevir.

Issues: Negation, participle

18)

a. Oxuduxlarını yox oxuyacalarını annadır.

Oxu-dux-lar-in-ı	yox	oxu-yacax-lar-in-ı	anna-d-ır.
read-PTCP.PST-PL-POSS.3SG-ACC	no	read-PTCP.FUT-PL-POSS.3SG-ACC	explain-CAUS-PRS.3SG

'He/She tells what she will read, not what he/she has read.'

b. O, oxuduqlarını deyil, nə oxuyacağını deyir.

Issues: Negation, participle

19)

a. Bunun abisi çoxtər yaxçıdı. mənə abini verərsən?

Bu-nun	abi-si	çox-tər	yaxçı-di	mən-ə	abi-ni	ver-ər-sən?
this-GEN	blue-POSS.3SG	very-COMP	good-COP	I-DAT	blue-ACC	give-AOR-2SG

'The blue [one] of this is prettier, can you give me the blue?'

b. Bunun mavi [biri] daha gözəldir, mənə mavisini verə bilərsinizmi?

Issues: Zero A -> N derivation, -si

20)

a. Cəvanları yetişə bilməyən hədəflərinə əl çəkməyə məcbur olmalıyıq.

Cəvan-lar-ı	yetiş-ə bil-mi-yən	hədəf-lər-in-dən
young-PL-ACC	reach-ABIL-NEG-PTCP	goal-PL-POSS.3PL-ABL
əl	çek-məy-ə	məcbur ol-məli-yik

hand pull-INF-DAT force do-NEC-1PL

'We must make the young abandon unattainable goals.'

b. Biz gəncləri əlçatmaz məqsədlərdən əl çəkməyə məcbur etməliyik.

Issues: Multiple TAM markers, multi-word expressions

ABBREVIATIONS

ABIL	-(y)Abil
ABL	Ablative
ACC	Accusative
AOR	Aorist
CAUS	Causative
COM	Comitative
COMP	Comparative
COP	Copula
DAT	Dative
FUT	Future
GEN	Genitive
IMP	Imperative
INF	Infinitive
KI	Ki
LOC	Locative
NEC	Necessitive
NEG	Negation
PTCP	Particle
PST	Past
PFV	Perfective
PL	Plural
POSS	Possessive
PROG	Progressive
PRS	Present
1SG	First Person Singular
2SG	Second Person Singular
3SG	Third Person Singular
1PL	First Person Plural
3PL	Third Person Plural